

Pumppuvoimala on voimalaitos

Kemijärven kaupunki vastustaa Verohallinnon esitystä siitä, että pumppuvoimalaitokset verotettaisiin yleisen kiinteistöveron mukaan ("rakennusten/ rakennelmien yleinen kiinteistöveroprosentti"), eikä voimalaitoksen kiinteistöveroprosentin mukaan. Perustelut ovat seuraavat:

1. Verohallinnon ohjeessa "Voimalaitosten kiinteistöverotuksesta" todetaan, että *"voimalaitoksina voidaan pitää kaiken laatuista sähköä tuottavia laitoksia."*
2. Pumppuvoimalaitos tuottaa sähköä verkkoon huippukulutuksen aikaan, vaikka se käyttäisikin sähköä raaka-aineena pumpattaessa vettä ylempään altaaseen. Energiaa siirretään takaisin sähköntuotantona huippuhetkillä. Tämä vastaa voimalaitoksen toiminnallista kokonaisuutta, kuten vastaavilla perinteisillä vesivoimalaitoksilla.
3. Sähkön tuottamisen perusteella – kun tuotannon nettotuotto (tuotanto miinus kulutus) on suurin – laitoksen tarkoitus ja rakenne on selvästi sähköntuotantolaitos, ts. voimalaitos, ei pelkkä energian varastointirakenne. Verohallinnonkin ohjeessa todetaan, että pumppuvoimalaitos "on laitoksen ominaisuuksien perusteella voimalaitos, mutta sen tarkoituksena on toimia energiavarastona..."
4. Verohallinto toteaa lausuntopyynnössä näkemystensä perusteluksi, että *"Kokonaisuudessa pumppuvoimalaitos kuitenkin kuluttaa enemmän sähköä kuin se tuottaa verkkoon"*. On syytä korostaa, että kaikenlainen energiantuotanto käyttää tavalla tai toisella raaka-ainetta sähkön tai muun energian tuottamiseen. Koska pumppuvoimalat käyttävät tuotannossa sähköä raaka-aineena, ovat ne siinä suhteessa verrattavissa mihin tahansa muuhun voimalaitokseen. Näin ollen Verohallinnon keskeinen peruste näkemyksilleen, että *"... kuluttaa enemmän sähköä kuin se tuottaa verkkoon"* on perusteeton ja kestämaton.

Verolainsäädännön nykyiset ohjeet tukevat voimalaitosveron soveltamista

Ohjeessa *Voimalaitosten kiinteistöverotuksesta* Verohallinto määrittelee voimalaitokseksi "sähköä tai lämpöä tuottavan laitoksen", mukaan lukien erilaiset sähköä tuottavat tuotantomuodot kuten vesivoima, tuuli, aurinko jne.

Verohallinto erikseen mainitsee tuulivoiman ja aurinkovoiman laitoksina, joita verotetaan voimalaitosveron prosentin mukaan, ei yleisen rakennusten veroprosentin mukaan (kun teho jne. ehdot täyttyvät).

Esityksessä ei näytä olevan sellaista laintulkintaa, joka sulkisi pumppuvoimalaitokset tämän määritelmän ulkopuolelle, kun ne tuottavat sähköä verkkoon.

Epäoikeudenmukaisuus Kemijärveä kohtaan, erityiset paikalliset olosuhteet

Kemijärvi-järveä säännöstellään seitsemän (7) metriä, mikä aiheuttaa merkittäviä haittoja kemijärveläisille asukkaille ja kaupungille. Nämä haitat liittyvät mm. maisemaan, virkistyskäyttöön, ympäristövaikutuksiin, kalastukseen sekä kiinteistöarvoihin.

Pumppuvoimaloiden rakentaminen alueelle ilman kunnollista kompensaatiota näistä haitoista nostaa paineita alueelliselle oikeudenmukaisuudelle. Jos samalla pumppuvoimalat verotetaan yleisen veroprosentin mukaan, kaupunki jää vaille korvaavaa verotuloa, vaikka haitat jäävät alueen asukkaille ja kaupungille.

Verotulojen merkityksellisyys kunnalle on suuri; voimalaitostoiminnasta syntyvien verojen pitäisi heijastella sekä toiminnan hyötyjä että haittoja, joita kaupunki kantaa.

Oikeudelliset ja periaatteelliset näkökohdat

Verotuksen yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että saman kaltaisessa asemassa olevia voimalaitoksia tulisi kohdella verotuksessa samalla tavalla. Jos pumppuvoimalaitoksia ei verotettaisi voimalaitosverolla, syntyisi epäoikeudenmukainen etu suhteessa muihin sähköntuottajiin (esim. vesivoimaloihin, tuulivoimaan), jotka verotetaan voimalaitosveroprosentin mukaan.

Lainsäädäntö ja nykyiset muut määritelmät ja voimalaitosveron soveltamiskäytännöt tukevat käsitystä, että pumppuvoimalaitokset kuuluvat voimalaitosveron piiriin. Lakiteksti ja ohjeet puhuvat ”kaiken laatusista sähköä tuottavista laitoksista”. Ei ole – ainakaan esityksen julkisten tietojen mukaan – linjausta, joka rajaisi pois laitokset, jotka sähköä kuluttavat pumpattaessa mutta siitä huolimatta tuottavat sähköä verkkoon.

Verohallinnon esityksellä on selvä ja erittäin haitallinen vaikutus kuntatalouteen. Jos pumppuvoimaloiden veroprosentti laskee, Kemijärvelle jää vähemmän verotuloja ja potentiaalisesti suuremmat kustannukset haittojen kompensoinnissa.

Mahdolliset kompromissit ja parannusehdotukset

Mikäli lakimuutos etenee tavalla, jossa pumppuvoimalaitokset verotettaisiin yleisen veroprosentin mukaan, Kemijärven kaupunki edellyttää, että on oltava erityiset korvausmekanismit haittojen perusteella (esim. maisemahaitta, virkistyskäytön rajoitukset, vaikutus kiinteistöarvoihin).

Vaihtoehtoisesti voidaan määritellä pumppuvoimaloille oma kategoriansa voimalaitosveron piirissä: esim. voimalaitos, jolla on varasto- tai energian varastointitoiminto, mutta joka tuottaa sähköä verkkoon, verotetaan voimalaitosprosentilla, mutta ei yleisellä rakennusten kiinteistöveroprosentilla.

Johtopäätös

Kemijärven kaupunki katsoo, että Verohallinnon esitys on lain, ohjeistuksen sekä oikeudenmukaisuuden kannalta virheellinen ja että pumppuvoimalaitoksia tulee verottaa voimalaitosveron mukaisesti. Kaupunki pitää välttämättömänä, että esityksestä luovutaan tai että se tarkistetaan niin, että pumppuvoimaloilla on samanlainen asema voimalaitosverotuksessa kuin muilla sähköä tuottavilla laitoksilla.

Kemijärven kaupunki 6.10.2025

Dina Solatie
kaupunginjohtaja